

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky	8
3.4	Organizace chodu	8
3.5	Řízení mateřské školy	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.7	Spoluúčast rodičů	10
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	11
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
4	Organizace vzdělávání	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu	15
5.1	Zaměření školy	15
5.2	Metody a formy vzdělávání.....	15
5.3	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	17
5.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	21
6	Vzdělávací obsah	22
6.1	Integrované bloky	22
6.1.1	Korálek bezpečí	22
6.1.2	Korálek harmonie	26
6.1.3	Korálek přátelství	31
6.1.4	Korálek života	35
6.1.5	Korálek poznání.....	39
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	45
7	Systém evaluace	46

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Korálky

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Mutěnice, okres Hodonín

SÍDLO ŠKOLY:

Brněnská 777, Mutěnice, 696 11

KONTAKTY:

e-mail: reditel@zsmutenice.cz

web: www.zsmutenice.cz

REDIZO: 600115577

IČO: 68688512

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Marie Kujová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Kolektiv učitelek mateřské školy

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obecní úřad Mutěnice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Masarykova 200, Mutěnice 696 11

KONTAKTY:

Telefon: 518 370 425

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2021 do 1. 9. 2024

.....

ředitel školy

Mgr. Marie Kujová

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 115

Počet tříd: 5

Počet pracovníků: 9

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

V areálu školních budov a venkovních ploch.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola v Mutěnicích je součástí samostatného právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Mutěnice, okres Hodonín.

MŠ se nachází v areálu základní školy. V těsné blízkosti budovy je prostorná školní zahrada vybavená herními prvky, plochami pro pohybové aktivity a domečkem na venkovní hračky. V blízkosti MŠ je školní klub, hřiště, sportovní (atletický) areál, tělocvična.

V přízemí budovy se nachází I. třída (třída, herna, sociální zařízení, prostor na ukládání lehátek). Dále jsou v přízemí šatny pro čtyři třídy, WC, které je využíváno dětmi při pobytu na zahradě. Šatna pro zaměstnance se sociálním vybavením (sprcha, WC), úklidová místnost. V 1. nadzemním podlaží jsou umístěny II. třída Motýlci a III. třída Berušky (třída, herna, sociální zařízení, prostor na ukládání lehátek), výdejna jídla a úklidová místnost. Ve 2. nadzemním podlaží je IV. třída Kuřátka (třída, herna, sociální zařízení, prostor na ukládání lehátek), výdejna jídla, úklidová místnost. V boční chodbě jsou vestavěné skříně s lůžkovinami, dále sborovna, kancelář, místnost pro relaxaci a logopedické činnosti, sklad výtvarného a pracovního materiálu, WC. Třída s polodenní docházkou (15 dětí) je umístěna v prostorách školního klubu. Děti z polodenní třídy dochází na oběd do jídelny ZŠ, zde mají svůj vyčleněný prostor. Mateřská škola nemá vlastní kuchyň. Jídlo se vaří v základní škole, dováží v termoboxech s gastronomií a je připravováno ve výdejních jídel. Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy podle platných předpisů.

Dopravní dostupnost školy:

Mateřská škola stojí na ulici Pod Topoly, je velmi dobře dostupná z hlavní silnice Hodonín – Brno, ulice Brněnská. Pro potřeby MŠ slouží nové parkoviště.

Informace z historie školy:

MŠ byla postavena v roce 1975. Budova prošla v roce 2010 celkovou rekonstrukcí, nástavbou a vestavbou.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Třídy svým prostorem odpovídají kapacitě, prostorové uspořádání vyhovuje skupinovému i individuálním činnostem dětí. Stolky a židličky splňují kladené požadavky, lehátka jsou zdravotně nezávadná, bezpečná i estetická, umývárny a toalety byly vybaveny novými splachovadly a pákovými bateriemi na vodu. Skříňky na hračky jsou přizpůsobeny k potřebám provozu. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, IT technologiemi (iPady, IT tabule, robotická včelka, mluvící skřípce, elektronický mikroskop) i materiálem je průběžně obnovováno, pedagogy využíváno a doplňováno dle finančních možností školy. Hračky, pomůcky, náčiní, ale i ostatní doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti viděly, mohly si je samostatně bez pomoci brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení, průběžně je uklízely, dle stanovených pravidel třídy. Děti se svými výrobky podílejí na výzdobě interiéru budovy a mohou je zhlédnout i jejich rodiče. Na budovu mateřské školy navazuje prostorná zahrada, která je vybavena herními prvky, které umožňují dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Pískoviště, které děti využívají, je chráněno sítí. Písek je průběžně obměňován. Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů.

Zvětšit a upravit prostory na uložení hraček, sportovních pomůcek a náčiní pro venkovní použití. Doplnit netradiční materiál a pomůcky pro tvoření a pokusy. Pořídit zázemí pro hry dětí (domeček, týpí, stan – pro sezónní použití). Dokoupit dle finančních možností nové boční zastínění na altány, kočárky, panenky, karimatky (odpočinek v letním období). Vymezit prostor pro environmentální výchovu a práci s přírodninami. Dle potřeby obnovit a doplnit skříňky a úložné boxy do tříd.

3.2 Životospráva

Strava se dovází do mateřské školy v termínových obdobích a je připravována ve výdejních jídlu. Je dbáno na vhodnou skladbu jídelníčku, dodržuje se zdravá technologie přípravy. Dodržují se vhodné intervaly mezi jídlem. Je zajištěn dostatečný pitný režim. Zajišťujeme pravidelný denní rytmus a řád, který je však natolik flexibilní, že můžeme reagovat na aktuální situaci a potřeby. Délku pobytu venku přizpůsobujeme aktuálnímu počasí. Dbáme na dostatečný volný pohyb v interiéru, venku na zahradě i vycházkách. Respektujeme individuální potřebu aktivity, spánku a odpočinku jednotlivce, po pohádce či rozhovoru nabízí učitelka dětem klidové aktivity ve třídě. Učitelky jsou přirozeným vzorem zdravého životního stylu.

- Spolupracovat s vedoucí stravování
- Zařazovat do jídelníčku více ovoce a zeleniny
- Sledovat počty dětí ve třídách tak, aby množství jídla odpovídalo aktuálnímu počtu

- Minimální vaření z polotovarů
- Doplnit pitný režim na zahradě minimálně dvěma pítky
- Vést děti ke zdravému stravování a zdravému životnímu stylu.

3.3 Psychosociální podmínky

Zaměstnanci mateřské školy vytváří prostředí klidu, pohody, bezpečí, eliminují spěch a nervozitu, respektují potřeby dětí. Po dohodě s rodiči umožňujeme novým dětem postupnou adaptaci, individuální přístup. Jsou respektovány a uspokojeny potřeby dětí, pohoda, klid. Rovnocenné partnerství mezi učitelem a dítětem. Nepřipouštíme projevy nerovnosti, podceňování, zesměšňování dětí, nezdravé soutěžení. Učíme děti pravidlům soužití, volnost a osobní svobodu vyvažujeme nezbytnou mírou omezení. Veškeré požadavky jsou v rámci jasných, srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Děti jsou vedeny k samostatnosti, empatické komunikaci, zdravé soutěživosti předškoláků, k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování. Orientujeme se na individuální pochvalu a povzbuzení přiměřené věku a vyhýbáme se obecným pochvalám a napomenutím. Ve vzájemných vztazích se projevuje důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora. Děti vedeme k tomu, aby chápaly, že jsou si všichni rovni (handicap, barva pleti, vyznání, národnost atd.).

- Plně využívat spolupráce s výchovnou poradkyní, metodikem prevence, učitelkami v základní škole
- Nadále dávat možnost dětem podílet se na programu a tvorbě pravidel chování a jejich dodržování
- U malých dětí eliminovat změny provozních pracovníků, čímž bude zajištěn větší pocit klidu, pohody a bezpečí.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, a tak umožňuje reagovat na aktuální změny a potřeby. Cvičení a pohybové aktivity jsou zařazovány v průběhu celého dne. Předškoláci jsou pravidelně zapojováni do programu Školky v pohybu. Učitel se plně věnuje dětem. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Učitel uplatňuje adaptační režim, vytváří zázemí klidu a bezpečí. V denním programu je poměr spontánních a řízených činností vyvážený. Poskytujeme dostatek času a prostoru pro spontánní hru i činnosti, respektujeme vlastní pracovní tempo. Veškeré činnosti a aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností a pracovaly svým tempem. Vytváříme dobré podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají svobodnou volbu zapojit se do společných a řízených činností. Nezapomínáme na soukromí dětí v podobě klidných koutků, i při osobní hygieně. Při plánování vycházíme z potřeb a zájmů dětí, přihlížíme k jejich možnostem. Vytváříme

vhodné materiální podmínky, které vyhovují individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

- Nadále zapojovat starší děti do projektu Školky v pohybu s využitím tělocvičny a atletického hřiště
- Mladším dětem poskytnout více prostoru pro pohyb v tělocvičně ZŠ s využitím sportovního náčiní.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech učitelek jsou jasně vymezeny. Je vytvořen vnitřní informační systém školy a stále se zdokonaluje. Ředitelka školy i vedoucí učitelka pro MŠ vytvářejí ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Zapojují spolupracovníky do řízení školy, ponechávají jim dostatek pravomocí a motivují je na spoluúčasti při vzdělávacích činnostech. Zástupkyně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, podporuje vzájemnou spolupráci. Učitelky pracují jako tým a zvou ke spolupráci rodiče. Při plánování pedagogické práce se vychází z předchozí analýzy a využívá se zpětné vazby k funkčnímu chodu MŠ. Tvorba ŠVP je výsledkem celého týmu školy. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují celý chod mateřské školy a z výsledků jsou stanoveny závěry pro další práci. Mateřská škola spolupracuje s vedením základní školy, výchovnou poradkyní, zřizovatelem, dětskou lékařkou, místními organizacemi, ale i odborníky z blízkého okolí.

- V DVPP se zaměřit na logopedii, grafomotoriku a speciální pedagogiku
- Rozšířit portfolio učitelek o nové trendy v předškolním vzdělávání formou samostudia, využitím odborné literatury ve školní knihovně a sledováním webinářů.
- Pro utužování kolektivu a dobrých vztahů s okolím preferovat živou a osobní komunikaci.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci v MŠ mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Pokud do MŠ nastoupí zaměstnanec, kterému část odbornosti chybí, je mu umožněno průběžné doplnění. Pracovní tým funguje na jasně vymezených a společně vytvořených pravidlech. Učitelky se soustavně sebevzdělávají a jsou jim vytvářeny podmínky pro další profesionální růst. Práce celého týmu se opírá o pedagogické zásady. Iniciativa pedagogů je vítána a maximálně podporována pro další růst profesních kompetencí všech pedagogů v rámci systematického vzdělávání. Rozvrh přímé pedagogické práce všech pracovníků je řešen tak, aby byla zajištěna optimální pedagogická péče při práci s dětmi. Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů je zajištěno. Logopedičtí asistenti se zaměřují na logopedickou péči o děti. Při pedagogické činnosti jsou využívány interaktivní tabule a iPady. Specializované služby jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky, klinickým logopedem, PPP a SPC, výchovným poradcem nebo i trenéry v oblasti sportu.

- Využívat PC, internet, interaktivní tabuli, iPad.
- Prohlubovat vzdělávání v interaktivní technice.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce funguje na základě partnerství. Ve vztazích se snažíme o důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat. Učitelky sledují konkrétní potřeby dětí, resp. rodin a nabízejí možnost podílet se na dění v mateřské škole. Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ a účastnit se nabízených programů. Jsou pravidelně informováni přes vnitřní informační systém Edookit. Prostřednictvím schůzek a konzultací jsou rodiče informováni o prospívání jejich dětí, o společném postupu při výchově a vzdělávání a celkovém dění v MŠ. Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost. S důvěrnými informacemi pracují taktně, nezasahují do soukromí rodiny. Rodičům nabízíme poradenský servis a různou osvětu v těchto otázkách.

- Spolupracovat s rodiči ve využití a informování pomocí školního programu Edookit
- Prezentovat mateřskou školu v místní kabelové televizi, na různých akcích pořádaných obcí a v místním zpravodaji
- Dát rodičům příležitost nahlédnout na průběh vzdělávání a organizaci dne v konkrétní třídě.
- Hledat nové formy spolupráce s rodinou a umožnit spoluúčast při plánování programu mateřské školy.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Bezbariérový přístup je zajištěn ve třídách v přízemí. V ostatních třídách je nutný zvýšený dohled učitelky a asistenta pedagoga. Pro děti s IVP a PLPP jsou zajištěny vhodné technické i didaktické pomůcky. Jako podpůrná opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazena a doporučena logopedická intervence. Při vzdělávání dětí se specifickými potřebami naše škola spolupracuje s PPP, SPC a výchovným poradcem ze ZŠ. Při příchodu dítěte se SVP je snížen počet dětí ve třídě. Na základě doporučení SPC je přítomen asistent pedagoga. Vzdělávací obsah speciální pedagogické péče se přizpůsobuje vzdělávacím možnostem a předpokladům dítěte v rámci IVP.

- Zajistit pro rozvoj pohybové koordinace více sportovního nářadí a náčiní.
- Více pomůcek pro rozvoj grafomotoriky
- Zaměřit se na zvýšený dohled při chůzi po schodišti, učitelky i rodiče

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Vytváříme takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (hudebními nástroji, výtvarnými, sportovními i didaktickými pomůckami). Učitel zajistí dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí (knihovna, relaxační a logopedický prostor). Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit, uplatnit a dále rozvíjet. Při vzdělávání jsou vytvořeny vhodné organizační podmínky. Učitel si prohlubuje své znalosti a dovednosti v rámci DVPP. Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení (PPP), se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (ZŠ, obec, zájmové organizace, sponzoři).

- Zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání
- Upravit pro tyto potřeby TVP aktivity.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných hraček a pomůcek vhodných pro děti od dvou do tří let. Ve věkově heterogenní třídě je dostatek zabezpečených skříněk pro znepřístupnění bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo bezpečný a dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte (step stolička, redukce WC). Šatna je vybavena vhodným úložným prostorem na oblečení a hygienickými pomůckami. Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (činnosti přiměřené věku dětí, děti nesmí být přetěžovány, dostatek času na jídlo a odpočinek). Učitel vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

- Dle potřeby doplnit třídu, hernu dalšími pomůckami a hračkami pro děti raného věku
- V rámci samostudia rozšířit vzdělávání všech učitelek v oblasti výchovy a specifík práce s dvouletými dětmi.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola má v současnosti kapacitu sto patnáct dětí. Celkem čtyři třídy s docházkou celodenní jsou umístěny v budově mateřské školy a jednu třídu na školním klubu s docházkou polodenní.

třída Sluníčka – ve věku 2 – 4,5 roku

třída Motýlci – ve věku 2 – 4,5 roku

Učitelky v těchto třídách se zaměřují na adaptaci nově přijatých dětí do mateřské školy, hygienické návyky a soužití s kolektivem, což umožňuje snazší přizpůsobení dětí na mateřskou školu a odloučení se od matky, učení se nápodobou od starších dětí. Rozvíjí u dětí rozumové dovednosti v důsledku nutnosti vysvětlovat jeden druhému. Uplatňuje se v nich vzájemná motivace a podpora pro činnosti v důsledku zájmu nebo nadšení celé skupiny. Ve třídách pracují převážně formou individuální nebo skupinovou.

tříde Berušky – dětí ve věku 4,5 – 6,5 roku

tříde Kuřátka – děti ve složení 4,5 – 6,5 roku

Děti si zde rozvíjí zejména sociální dovednosti, které se uplatňují jak ve společné práci, tak i při vzájemné komunikaci. Jsou vedeny k tomu, aby se dokázaly mezi sebou domlouvat, naplánovat a rozdělit si práci a řešit vzniklé problémy. Připravují se pro budoucnost, ve které budou potřebovat značnou schopnost týmové spolupráce. Učitelky zde používají individuální, skupinovou, ale i frontální formu vzdělávání. Hravými aktivitami probouzí u dětí zájem o získávání nových poznatků, o práci s informacemi apod.

třída Medvídci - heterogenní skupina 15 dětí ve věku 2 – 5 let

Je to třída s polodenní docházkou, umístěna v budově školního klubu. Učitelka zde pracuje formou individuální nebo skupinovou.

V jednotlivých třídách jsou zařazeny děti se speciálními potřebami a pracují zde asistenti pedagoga.

V každé třídě pracuje logopedický asistent. Rozvoj řečových dovedností a logopedická prevence v mateřské škole je důležitou součástí pedagogické činnosti. Logopedická péče je rozpracována v TVP.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Pravidla pro zařazování dětí do jednotlivých tříd

- věk dětí
- dodržování poměru dívek a chlapců
- sourozenecké a kamarádské vztahy
- zohledňujeme případné specifické žádosti rodičů

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Překrývání učitelek

Ve třídě, kde jsou zařazeny děti od 2 do 3 let, se zajištěním osobní hygieny dětí, stravováním a sebeobsluhy pomáhají provozní pracovnice. Režim dne jsme upravili s ohledem na potřeby dětí. Dobu stravování jsme posunuli o půl hodiny dříve. Pro pobyt venku je využívána hlavně zahrada MŠ, vycházky jsou kratší.

Pro příchod dětí nemáme stanovenou pevnou hodinu. Děti mají dostatečný čas na odpočinek.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

- Děti s trvalým pobytem (v případě cizinců děti s místem pobytu) v obci Mutěnice, které v daném kalendářním roku zápisu dosáhnou nejméně třetího roku věku - podle věku od nejstarších po nejmladší
- Děti s trvalým pobytem v jiných obcích - podle věku od nejstarších po nejmladší

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Pokud se zákonný zástupce rozhodne pro individuální vzdělávání postupuje podle § 34b odst. 2 školského zákona

- podá Oznámení o individuálním vzdělávání, nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku
- MŠ doporučí oblasti z RVP PV, ve kterých má být dítě rozvíjeno

- MŠ stanoví termín a způsob ověřování získaných schopností a dovedností dítěte
- pokud se zákonný zástupce s dítětem nedostaví k ověření v řádném ani náhradním termínu ředitel školy ukončí individuální vzdělávání a dítě musí neprodleně zahájit docházku do MŠ

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Záměr naší mateřské školy

Vesnická mateřská škola uprostřed přírody - lesy, pole, vinohrady, rybníky. Mnoho podnětů pro hry spojené s poznáváním přírody zcela vyhovuje našim záměrům objevovat a chránit přírodu, respektovat životní prostředí a tradice.

- Respektovat individualitu každého dítěte, jeho zvláštnosti, schopnosti dětí hledat společné řešení, respektovat pravidla, druhého, přírodu
- Vytvořit pohodové prostředí bez zbytečného spěchu, kde se budou cítit dobře, kde bude kamarádská nálada, pochopení a láska

Okolí mateřské školy - školní zahrada, tělocvična, atletický areál a přilehlé hřiště, poskytuje dostatek prostoru pro pohyb.

- Umožnit dětem prožít aktivní a radostné dětství

5.2 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Učitel je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, připravuje prostředí a nabízí příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem.

Spontánní činnost vnímáme jako bezprostřední, svobodnou aktivitu, která vyplývá z přirozených potřeb dítěte. Řízenou činností naopak veškeré aktivity, které v průběhu dne nabízí, organizuje nebo řídí učitel. Hlavním požadavkem je, aby tyto činnosti byly provázané a vyvážené v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte.

Organizace vzdělávání z hlediska počtu dětí

Frontální - aktivita plně řízená učitelem a za účasti všech dětí, které provádí určenou činnost všechny najednou, společnou formou a se stejným obsahem.

Hromadná - aktivita pod vedením učitele a za účasti všech dětí. Jde o činnosti, které obsahují vstupní informace do aktivit, které budou následovat. V hromadné výuce má učitel roli moderátora.

Oblíbenou hromadnou činností je kruh:

- **komunitní kruh** - je využíván k rozvoji vztahů mezi dětmi a vytvoření bezpečného sociálního prostředí. Pro jeho realizaci jsou pevně daná pravidla

- **diskusní kruh** - jeho cílem je cvičit dovednosti hovořit, reagovat svými názory na předkládanou problematiku. Využívá se ke komentování aktuálních situací a problémů. Diskusi řídí a moderuje učitel, který také stanoví pravidla diskuse (jak dlouho mohou děti hovořit, v jakém pořadí atd.)

- **reflexní kruh** - slouží zejména k sebehodnocení dětí, prezentaci výsledků činností, kterými se dítě zabývalo během dne

- **výukový kruh** - jde v podstatě o interaktivní formu frontálního vyučování. Učitel zde má řídicí roli, uděluje slovo (dětí se např. musí hlásit) a vede komunikaci směrem ke stanovenému cíli vzdělávání.

Skupinová - aktivita pod vedením učitele a za účasti několika dětí. Jde o činnosti, kterých se učitel účastní jako organizátor. Děti pracují ve skupinách, vytvořených podle různých kritérií (např. obtížnost úkolu, charakteru činnosti, výkonu, učebního tempa)

Individualizovaná - aktivita zaměřená na individuální odlišnosti dětí, jejich různé dispozice, zájmy a potřeby. Jde o záměrně připravenou činnost pro předem vybrané dítě.

Organizace z hlediska sociálního

Učitel vychází z toho, do jaké míry se děti mohou učit od sebe navzájem. Toto naplňuje **kooperativní učení**. Učitel vytvoří takové podmínky, které umožní dětem spolupodílet se na plnění úkolů, vzájemně se respektovat, komunikovat a pomáhat druhým.

Organizace vzdělávání podle obsahu činností

Vzdělávání v mateřské škole probíhá formou vzdělávací nabídky, která umožní dětem výběr vlastní vzdělávací cesty, přičemž každá volba by měla vést k naplnění stanovených cílů.

Organizace vzdělávání podle stanovených cílů

- **společné cíle** - stanovené vzdělávací cíle

- **rozvojové cíle** - vycházejí z pedagogické diagnostiky a učitel stanovuje cíle pro dítě, které má problém v některé oblasti

- **individuální cíle** - vyplívají z diagnostiky školní zralosti.

Organizační formy podle charakteru prostředí – ve třídě, herně, čítárně, knihovně, muzeu, venku, na školní zahradě, tělocvičně, na vycházce, při exkurzi.

Metody vzdělávání:

V pedagogickém procesu v naší mateřské škole používáme metody práce, které umožňují dosáhnout žádoucího vzdělávacího výsledku a respektují specifika předškolního vzdělávání. Tyto metody mají tyto společné znaky: prožitkovost, aktivnost a tvořivost.

Při pedagogickém procesu uplatňujeme metody:

- **prožitkové učení** - jedná se o komplex interaktivních forem práce, kdy využíváme prožitku jako nástroje celkového pedagogického rozvoje dítěte a dětského kolektivu. Při využití prožitkového učení se zaměříme na rysy tohoto učení - nenahraditelnost, jedinečnost, individuálnost, intencionalita, nepřenositelnost, komplexnost. Při aktivitách s dětmi založených na prožitku se snažíme dosáhnout porozumění sama sobě a vztahům kolem sebe. Všechny aktivity jsou založeny na herních prvcích s podporou tvořivosti

- **situační učení** - základem situačního učení je nastolení situace. Může se jednat o krátké diskusní kruhy, kde se těží z aktuálně prožité situace a z hodnocení této situace s dětmi. V situačním učení je vhodné využít dramatické výchovy, prvky divadla, kde budeme rozvíjet přátelství, toleranci, dělení se, pomáhání si navzájem, poskytování zpětné vazby druhým při různém chování, kooperaci a odpovědnost.

- **spontánní sociální učení** - učení formou napodobování. Aby dítě získalo základy správného chování, znalo normy a pravidla, potřebuje správný vzor dospělých. Z tohoto důvodu je správný vzor učitelky velmi důležitý. Proto je důležité, aby stanovená pravidla děti vytvářely společně s učitelkou. Pravidel nesmí být mnoho, musí být splnitelná, jednoznačná a musí je dodržovat i dospělí.

Dále využíváme metody:

- **metody slovní** - popis, vysvětlování, vyprávění, rozhovor, diskuse, dramatizace, práce s učebnicí a textem

- **metody názorně demonstrační** - pozorování, předvádění, projekce, demonstrace obrazů

- **metody praktické** - experiment, nácviky pohybových a pracovních dovedností, pracovní činnosti a výtvarné činnosti.

5.3 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření, která realizuje mateřská škola. Při vzdělávání dětí se SVP přizpůsobujeme naplňování cílů předškolního vzdělávání tak, aby se maximálně využilo vzdělávacího potenciálu každého konkrétního dítěte. Podmínky pro vzdělávání upravujeme tak, aby odpovídaly vývojovým a osobnostním specifikům daného dítěte. Naší snahou je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a dosažení jeho co největší samostatnosti.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Podpůrná opatření I. stupně (PO I.) realizuje mateřská škola bez souhlasu zákonného zástupce a zpracovává jednoduchý a strukturovaný plán pedagogické podpory (dále PLPP).

Učitelka v PLPP nastavuje pravidla častějšího vyhodnocování pokroku, poskytuje jí zpětnou vazbu a přihlíží k věku dítěte a k možným mezením, která obvykle vyplývají z tempa vývoje dítěte. Učitelka organizuje výuku tak, aby zohlednila postavení dítěte ve skupině, ve vztahu k jeho specifickým potřebám, střídá činnosti (formy i druhy), nebo naopak fixuje postupy k vytváření pevné struktury potřebné k vytváření vědomostí a dovedností.

Podpůrná opatření II. – V. stupně postupuje v souladu s § 16 vyhlášky

č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Pokud se ukáže, že podpora dítěte prostřednictvím PLPP nebyla dostačující, škola požádá zákonného zástupce, aby navštívil ŠPZ (PPP nebo SPC), které může následně doporučit PO vyšších stupňů.

Postup před poskytováním PO II. – V. stupně

- a. ŠPZ (PPP, SPC) spolupracuje se zákonným zástupcem dítěte a s mateřskou školou.
- b. ŠPZ vydá zprávu a doporučení.
- c. ŠPZ sdělí doporučení mateřské škole.
- d. Mateřská škola získá předchozí písemný souhlas zákonného zástupce dítěte.

Spolupráce školského poradenského zařízení a zákonného zástupce dítěte

1. Školské poradenské zařízení (dále ŠPZ) poskytne poradenskou pomoc dítěti nebo zákonnému zástupci dítěte.
2. Učiní tak na základě jeho žádosti nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu (zákon 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí).
3. Spolupráce ŠPZ a zákonného zástupce dítěte před poskytováním podpůrných opatření

II. – V. stupně spočívá zejména v těchto činnostech:

- a. Dítě absolvuje ve ŠPZ vyšetření, a to na doporučení mateřské školy.
- b. Žádost o poskytnutí poradenské pomoci podá zákonný zástupce dítěte.
- c. Dítě absolvuje ve ŠPZ vyšetření, a to na základě uvážení zákonného zástupce dítěte.
- d. Dítě absolvuje diagnostiku ve ŠPZ, a to na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci,

tj. soud nebo OSPOD.

- a. ŠPZ může vyzvat zákonného zástupce dítěte k doložení a poskytnutí informací

o dosavadním průběhu.

- a. ŠPZ před vydáním doporučení projedná návrh doporučených podpůrných opatření se zákonným zástupcem dítěte; pokud je to důvodné, přihlédne k jejich vyjádření.
- b. Pokud zákonný zástupce dítěte při činnostech, které mají vést k přiznání podpůrných opatření a které jsou v nejlepším zájmu nezletilého dítěte, neposkytuje součinnost, pak škola nebo ŠPZ oznámí uvedeného zákonného zástupce dítěte na OSPOD.

Spolupráce školského poradenského zařízení a mateřské školy

Spolupráce ŠPZ a mateřské školy před poskytováním podpůrných opatření II. – V. stupně spočívá zejména v těchto činnostech:

- mateřská škola zákonnému zástupci dítěte doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení (ŠPZ)

- ředitelka školy určí ve škole pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se ŠPZ v souvislosti s doporučením na podpůrná opatření pro dítě se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pokud se dítě vzdělávalo podle plánu pedagogické podpory (PLPP) a následně bude absolvovat vyšetření ve ŠPZ, škola bezodkladně zajistí předání plánu pedagogické podpory.

ŠPZ může vyzvat školu k doložení informací o dosavadním vývoji dítěte v MŠ, a to zejména údajů uvedených ve školní matrice, k doložení podmínek školy, ve které se dítě vzdělává nebo se bude vzdělávat.

Škola poskytuje součinnost v případě, kdy ŠPZ pro doporučení konkrétních podmínek opatření zjišťuje také možnost využití personálu a materiálních podmínek školy vytvořených v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření jiným dětem.

V případě podpůrného opatření spočívajícího v používání kompenzačních pomůcek a speciálních učebních pomůcek ŠPZ doporučí přednostně ty pomůcky, kterými již škola disponuje, pokud tím bude naplněn účel podpůrného opatření.

ŠPZ před vydáním doporučení projedná návrh doporučených podpůrných opatření se školou; pokud je to důvodné, přihlédne k jejímu vyjádření.

Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Zajistit vhodnou pedagogickou způsobilost učitelek v rámci DVPP.

Zajistit vhodné materiální vybavení.

Vědomě pracovat s dětským kolektivem ve smyslu předcházení negativním projevům (upravit třídní pravidla, vhodnou formou poučit děti, využívat situace k prohlubování pozitivních vztahů ve skupině atd.)

Podle potřeby upravit organizaci vzdělávání dětí.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává mateřská škola pro dítě od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu. IVP sestavuje učitel za pomoci výchovného poradce a má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se stanoví cíle, metody a formy práce s dítětem a způsob kontroly osvojení si potřebných dovedností, návyků a postojů. Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně. Výchovný poradce organizuje společné schůzku s rodiči a učiteli.

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením IVP, PLPP a komunikací se zákonnými zástupci.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka. Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě

lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

V co nejvyšší míře respektovat vývojové potřeby těchto dětí, úzkou spolupráci s rodinou, uspokojení potřeby pohybové aktivity, postupnou

adaptaci dětí a přiměřenou dobu pobytu, nabídkou vhodných hraček, rozvoj řeči a slovní zásoby, postupné osamostatňování, odloučení od rodičů na určitý čas, schopnost ovládat vyměšování (stupátka na toaletách, nočníky, přebalovací podložka), úprava režimu dne, optimální využívání úvazků pedagogických pracovníků

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Korálek bezpečí

Název integrovaného bloku	Korálek bezpečí
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem bloku je provázení dítěte zásadami chování, které zajistí bezpečí jeho samotného i jeho okolí. Dítě si vytváří povědomí o životě lidí a jeho pravidlech. Pomocí rozmanitých činností získává důležité poznatky o lidském těle, pohybových aktivitách, svém zdraví a věcech kolem sebe. Posiluje si duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost. Rozvíjí si dovednosti potřebné k sebeobsluze, hygienickým návykům a ochraně před nebezpečím.
Obsahové, časové a organizační vymezení integrovaného bloku (specifické informace o integrovaném bloku důležité pro jeho realizaci)	• Filipova dobrodružství • Lily chce být zdravá • Co jsou bacily • Nebezpečí na ulici • Skřítek Vitamínek
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Lily a její tělo Až vyrostu, budu.... Sportujeme pro zdraví Bacil Vasil a moje čisté ruce Filipova dobrodružství Cesty a cestičky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nese důsledky		společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj komunikace, schopnost popsat danou situaci, porozumět slyšenému a významu komunikativních funkcí	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
	vytváření základů pro práci s informacemi	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých;

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	postoje vyjadřovat a projevovat	odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

6.1.2 Korálek harmonie

Název integrovaného bloku	Korálek harmonie
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem bloku je podpořit nacházení vlastní harmonie dítěte. Dítě se snaží porozumět všemu, co kolem sebe vidí. Na základě vlastních prožitků a zkušeností si rozvíjí všechny své smysly. Dozvídá se nové věci, osvojuje si nové schopnosti, dovednosti a získá kladné citové vztahy ke svému okolí. Do každodenních aktivit a činností zapojí svou tvořivost a fantazii. Nebojí se chybovat a experimentovat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Dobrodružství s pohádkou Za zvířátky do lesa Kouzla kolem nás Hlava, ramena, kolena, palce Cesta kolem světa Pokus a omyl

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
		vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.),

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		jednoduchými hudebními nástroji apod.) pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vyjadřovat samostatně a smyslně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách domluvit se slovy i gesty, improvizovat formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci poznat některá písmena a číslice, popř. slova projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon chápat slovní vtip a humor poznat napsané své jméno uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) prožívat radost ze zvládnutého a poznatého

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
		vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky,	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
		být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky,	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	způsobem, respektovat ho
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejích rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
		chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
		porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
		odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.1.3 Korálek přátelství

Název integrovaného bloku	Korálek přátelství
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem bloku je podpora vytvářených přátelství. Dítě si vytváří své místo v kolektivu, pozná nové kamarády a podílí se na spoluvytváření třídních pravidel. Utváří si vztahy mezi ostatními dětmi i dospělými. Rozvíjí si komunikační schopnosti a respektuje lidské odlišnosti a jedinečnosti. Dítě má možnost samostatně se vyjadřovat a naplno prožívat své emoce, pocity a nálady.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Kamarádi ve školce Barevný rok Vím, kam patřím Veselý orchestr Moje rodina

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech poznat některá písmena a číslice, popř. slova zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
		dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
napodobuje modely prosociálního chování a	seznamování s místem a prostředím, ve	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

6.1.4 Korálek života

Název integrovaného bloku	Korálek života
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem bloku je provázet dítě poznáváním souvislostí v okolním světě. Dítě si zakládá elementární povědomí o světě lidí, duchovních hodnot, kultury a umění. Vedeme jej k vhodnému a harmonickému soužití ve společnosti. Při společných aktivitách pozná nové situace, věci a místa. Přirozeným soutěžením, zvládáním nových činností a z pomoci druhým si dítě vybuduje pozitivní a radostný vztah k životu. Učí se rozvíjet úctu k tradicím a zvykům.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Kouzelná zahrada

Název integrovaného bloku	Korálek života
	Chodím, hledám Toulky kalendářem Olympiáda, to je paráda Poznáváme Mutěnice

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou utvořit jednoduchý rým
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost,	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ubližování, agresivitu a lhostejnost	dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
		navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zachovávat správné držení těla
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
		zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj a užívání všech smyslů	pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
		vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
		vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, čínorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.1.5 Korálek poznání

Název integrovaného bloku	Korálek poznání
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Hlavním smyslem bloku je poznávání světa kolem nás. Dítě poznává, objevuje a zkoumá svět kolem sebe. Učí se v něm orientovat a využívá k tomu svoje smysly a paměť. Vlastním pozorováním, zkoumáním i praktickými dovednostmi získává dostatečné množství informací o okolním světě, životě zvířat i lidí a o všem, co ho obklopuje.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Nejsme všichni stejní Podívej se kolem sebe Hrajeme si, učíme se

Název integrovaného bloku	Korálek poznání
	Co děláme celý den Co se děje se stromem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech zorganizovat hru uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj kooperativních dovedností	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
		spolupracovat s ostatními
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
		sledovat očima zleva doprava
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	uvědomění si vlastního těla rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	rozhodovat o svých činnostech
		dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
		zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
		postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
		vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj společenského i estetického vkusu	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

V naší mateřské škole si učitelky dané třídy tvoří třídní vzdělávací plán společně, mezi sebou se domlouvají a předávají si své zkušenosti a znalosti. Třídní vzdělávací program zpracováváme na konkrétní téma a potřeby dětí v dané třídě. Třídním vzdělávacím programem se zaměřujeme na rozvoj dítěte ve všech jeho oblastech. Činnosti, aktivity, hry apod. volíme v ohledu na dítě, na jeho schopnosti, možnosti, dovednosti a přiměřeně věku.

Máme možnost nahlédnout na vzdělávací činnosti svých kolegyň, a tím získat a využívat inspiraci pro svoji práci s dětmi.

Výhodou je, že Inspis nám umožňuje třídní vzdělávací program vygenerovat, lépe a rychleji se v něm orientovat.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy				
Pedagogické vedení školy				
Kvalita pedagogického sboru				
Vzdělávání				
Vzdělávací výsledky				
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)				